

EL LLENGUATGE

En un moment

Un dels nombrosos casos en què podem observar freqüents vacil·lacions pel que fa a l'ús de les preposicions *en* i *amb* és introduint certes expressions que indiquen una determinada durada de temps, com *un dia, quinze dies, una setmana, un mes, poc temps, un moment*, etc.: *Això es fa en un dia o Això es fa amb un dia? T'ho adobaran en un moment o...amb un moment?*

I cal convenir que, encara que es tracta d'un cas clar, els dubtes que origina són ben comprensibles.

Efectivament: d'una banda, usem en peu d'igualtat el mot *temps* o d'altres termes que en designen un període i mots com *diners, esforços, activitat*, etc., en frases com *Hi vaig esmerçar temps i diners, Hi vaig dedicar molts esforços i una setmana de feina*, les quals podrien induir a creure que així com diem *Això es fa amb pocs diners i amb molta paciència* també hi podríem afegir *i amb poc temps*. Hi ha, a més, certes frases fetes, com *Amb temps i palla maduren les nespres*, en què el temps és considerat com un mitjà o instrument i, per tant, la seva expressió nominal és precedida per la preposició *amb*. Hi podríem afegir, encara, l'oració *Amb el temps arribarem a aprendre-ho* (DGLC, «temps») i una altra frase verbal, *Fer una cosa amb una esgarrapada*, és a dir, precipitadament. Tot plegat, com hem dit, pot conduir a no sentir repugnància davant expressions com *amb poc temps* o *amb quinze dies*.

Però en aquest punt el Diccionari Fabra és concloent i l'ús exclusiu de la preposició *en* no hi coneix —com en d'altres casos— cap contradicció o concurrència. Hi ha, en primer lloc, una de les definicions de la mateixa preposició, que concerneix clarament aquest cas: «el temps dins el qual o durant el qual quelcom s'esdevé», definició il·lustrada amb l'exemple múltiple *Fer una cosa en quinze dies, en manys d'una setmana, en poc temps*. I d'entre els nombrosos exemples que apareixen en diversos articles de l'obra, citarem els següents:

En un moment («moment»), *Déu va fer el món en sis dies, El món no va ésser fet en un dia, Les coses no es poden fer en un moment* («món»), *Ell ha fet això en quatre dies* («temps»), *En un girar d'ulls, en un tancar (i obrir) d'ulls, en un barre d'ulls, en un espai de temps imperceptible* («ull»), *Això es fa en un instant* («instant»), *En dues hores em vaig plantar a Granollers* («plantar»).

Albert Jané